

Smedja från Daniel Persgården i Saxdalen, nu Grangärde hembygdsgård

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, juli 2011

Den 13 juli 2011 tog jag med tillväxtborr tre prov för dendrokronologisk datering i smedjan från Daniel Persgården i norra Saxdalen (Saxenvägen 53, i hagen väster om gården stod smedjan, alltså ungefär här: [60° 9' 19" N, 14° 58' 13" E](#)), nu på Grangärde hembygdsgård, [60° 13' 10.3" N, 14° 58' 9.6" E](#). Proven togs ur stockarna A4a, A5a och A6a, alltså till höger om dörren. Att döma av stockarnas utseende är smedjan inte byggd av enhetligt virke, och kan ha haft ett annat utseende tidigare. Om det är så, ser åtminstone de båda första av de tre undersökta stockarna ut att tillhöra det äldre timret. Alla prover hade vankant och är fällda under vintersäsong, och yttersta ring kunde dateras till 1709, 1708 respektive 1707. De två första proven är mycket tätvuxna och då 1709 års ring saknas i ganska många tallar i regionen, så kan det kanske inte uteslutas att dessa båda kan vara samtida ändå. Det finns också en tendens till blånad i provet daterat till 1708, som också skulle kunna förklara tidskillnaden. Dessa båda stockar kan vara hämtade från samma bestånd. Det tredje provet är emellertid betydligt mer frodvuxet än de båda första, och saknar blånadstendens, men har ändå yttersta ring från 1707, vilket förefaller mig mer svärbegripligt. Denna stock tycks dock ha urtag, som saknar fortsättning i de andra stockarna, vilket kan indikera att den haft någon annan användning innan den blev en del av smedjan. Vi kan endast konstatera att smedjan åtminstone delvis är byggd av timmer av blandat ursprung, som fällts före sommaren 1710.

Smedjan, vars första version torde ha byggts ca 1710.

Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

GRHG	1 Smedja fr	Saxdalen, Grangärde hembygdsgård	PISY	1510	1709						
GRHG	2 Sweden	Pinus sylvestris	200 6009N1458E								
GRHG	3 T.Axelson										
GRHG	###	Current	location: 60°13'10.3"N, 14°58'9.6"E								
GRHG0a	1510	216	181	236	224	166	192	192	227	218	164
GRHG0a	1520	169	176	201	155	145	177	132	117	135	153
GRHG0a	1530	121	92	137	146	153	147	102	129	118	144
GRHG0a	1540	125	124	120	102	111	101	74	100	119	105
GRHG0a	1550	93	106	103	86	66	77	67	60	70	73
GRHG0a	1560	79	78	67	55	79	63	59	83	58	38
GRHG0a	1570	49	38	38	27	22	27	45	41	45	39
GRHG0a	1580	36	41	53	44	54	56	27	15	11	13
GRHG0a	1590	16	28	21	26	34	35	-999	10	9	10
GRHG0a	1600	14	31	32	30	28	25	23	24	21	19
GRHG0a	1610	22	29	23	16	8	5	14	22	12	11
GRHG0a	1620	19	21	17	33	21	22	27	21	24	34
GRHG0a	1630	38	33	34	21	19	17	20	23	24	17
GRHG0a	1640	19	19	21	28	26	31	22	30	31	26
GRHG0a	1650	31	31	22	33	25	32	39	25	24	26
GRHG0a	1660	44	42	50	38	44	36	28	24	29	22
GRHG0a	1670	22	31	32	31	19	20	21	28	33	36
GRHG0a	1680	48	58	30	34	29	21	34	32	25	30
GRHG0a	1690	24	27	32	26	46	45	34	31	28	28
GRHG0a	1700	28	26	35	20	36	40	41	40	35	27
GRHG0a	1710	999									
GRHG0a	###	A4a, vk									
GRHG1a	1535	94	67	86	91	124					
GRHG1a	1540	107	124	117	118	98	92	83	85	95	84
GRHG1a	1550	86	96	93	72	72	97	79	67	80	102
GRHG1a	1560	106	110	89	79	79	66	59	61	67	61
GRHG1a	1570	70	68	57	43	61	60	56	51	58	52
GRHG1a	1580	43	41	22	32	50	65	36	31	36	38
GRHG1a	1590	48	45	55	71	73	56	16	12	15	11
GRHG1a	1600	39	31	37	35	33	32	35	30	20	29
GRHG1a	1610	26	24	4	14	19	26	17	20	20	24
GRHG1a	1620	28	34	15	41	20	39	28	19	19	18
GRHG1a	1630	39	28	34	11	7	17	18	26	25	28
GRHG1a	1640	27	37	43	58	46	47	47	42	45	36
GRHG1a	1650	37	32	41	37	38	45	52	39	34	35
GRHG1a	1660	51	39	40	48	54	44	36	40	32	30
GRHG1a	1670	29	35	38	21	19	19	24	28	29	42
GRHG1a	1680	40	28	30	31	26	22	34	46	26	19
GRHG1a	1690	17	23	20	21	29	27	27	37	39	31
GRHG1a	1700	25	26	34	30	34	22	35	35	26	999
GRHG1a	###	A5a, vk									
GRHG2a	1618	293	295								
GRHG2a	1620	236	246	172	197	209	222	220	183	166	156
GRHG2a	1630	155	129	125	72	86	124	88	92	95	65
GRHG2a	1640	86	104	105	100	149	179	118	145	142	140
GRHG2a	1650	210	186	164	155	133	155	141	115	104	88
GRHG2a	1660	108	93	111	94	75	98	89	104	120	87
GRHG2a	1670	74	52	49	54	46	44	56	60	85	68
GRHG2a	1680	89	71	72	78	84	97	96	93	79	87
GRHG2a	1690	111	124	98	83	102	92	91	76	95	96
GRHG2a	1700	126	95	119	118	149	101	87	103	999	
GRHG2a	###	A6a, vk									